

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-10-22
Besvaras senast
2024-10-30 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:304 Transnationellt förtryck

Bota Jardemalie är en advokat och människorättsförsvarare från Kazakstan som i årtal har försvarat den kazakiska oppositionen, politiska aktivister, människorättsförsvarare och tortyroffer samt personer som på olika sätt engagerat sig för mänskliga rättigheter, demokrati och kampen mot korruption. Som ett resultat av de extraordinära risker hon stod inför i form av repressalier från Kazakstan mot henne för hennes juridiska arbete mot regimen beviljades hon politisk asyl i Belgien 2013.

Myndigheterna i Kazakstan har fortsatt att rikta sig mot Jardemalie och har därför försökt missbruka Interpol för att arresteras henne och få henne utlämnad på falska anklagelser om förskingring, lyckligtvis utan framgång. Hon har också blivit utsatt för ganska grova hot och trakasserier. Dessutom har ett antal personer utretts och dömts i Belgien anklagade för att bland annat ha förberett en kidnappning av henne.

Under falska anklagelser om penningtvätt lyckades den kazakiska regimen ta emot Jardemalies bankinformation från Belgien om minst två belgiska banker. Dessutom accepterade Belgiens justitieminister i april 2018 en begäran om MLA från Kazakstan, trots Jardemalies politiska flyktingstatus. På begäran av de kazakiska myndigheterna genomsökte den belgiska polisen, tillsammans med två oidentifierade kazakiska poliser, hennes lägenhet i Bryssel i oktober 2019, vilket resulterade i att hennes yrkeshandlingar och till och med datorutrustning beslagtogs. Hittills insisterar belgiska myndigheter på att samarbeta med Kazakstan i denna fråga och deltar därigenom aktivt i Kazakstans transnationella förtryck.

Det är ganska oroande att en advokat, demokratikämpe och människorättsförsvarare som tvingades till politisk asyl i ett annat land, trots kunskapen om de statssanktionerade faror hon utsätts för, fortfarande inte skyddas av samhället mot ett sådant transnationellt förtryck.

Även om detta sker i Belgien och inte i Sverige ligger det naturligtvis i utrikesministerns intresse att ta upp dessa problem med växande transnationellt förtryck med berörda parter inom det internationella samfundet. Om en kazakisk politisk flykting inte kan känna sig trygg i ett EU-land som Belgien kan naturligtvis inte en potentiell svensk som är hotad från ett auktoritärt land göra det heller.

Mot bakgrund av detta uppmanas utrikesminister Maria Malmer Stenergard att svara på följande fråga:

Kan ministern överväga att ta upp det ovan nämnda problemet med relevanta aktörer inom det internationella samfundet för att säkerställa skyddet av personer som är offer för transnationellt förtryck på europeisk mark för att eventuellt rekommendera berörda aktörer att utveckla förebyggande åtgärder, så som exempelvis standardiserade definitioner av gränsöverskridande förtryck eller upprättande av förbättrade internationella rättsliga ramar, för att förhindra missbruk av internationella samarbetsverktyg för sådana ändamål?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch